

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

KRŠTENJE GOSPODINOVO

POŠTO SE ISUS KRSTIO,
DOK SE MOLIO,
RASTVORI SE NEBO

SIJEČANJ

Ned. 12. **KRŠTENJE GOSPODINOVO,**
Ernest, Tatjana Rimska

Pon. 13. Radovan, Veronika, Remigije

Uto. 14. Karlo, Lucijan, Feliks, Srećko,

Sri. 15. Pavao Pustinjak, Stošija

Čet. 16. Marcel, Oton, Mislav, Časlav

Pet. 17. Antun Opat, Lucije, Zvonko

Sub. 18. Margareta Ugarska, Priska,

MEDITACIJA

Bog dolazi čovjeku 3

SLUŽBA RIJEČI

KRŠTENJE GOSPODINOVO

ČITANJA

Pošto se Isus krstio,
dok se molio, rastvori se nebo 4

HOMILIJA

Dar krštenja 8

KATEHEZA

Krštenje 10

Isusovo krštenje 14

Mali vjeronaučni leksikon 17

SPOMENDAN

Antun Opat 18

NAŠI POKOJNI 20

Naslovnica: Ivanka Demčuk, **Krštenje**, detalj

Slika preuzeta s: <https://www.ivankademchuk.com>

mihael

2/2025.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandžela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XIX. (2025.), broj 2 (630); Krštenje Gospodinovo, 12. siječnja 2025.

Kontakt:

vlič. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682;; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805;; e-mail: vbakula@mup.hr

Bog dolazi čovjeku

Giovanni Francesco Penni (?), *Krštenje Kristovo*, <https://www.britishmuseum.org>

Svojim dolaskom na rijeku Jordan, Isus pokazuje odobravanje Ivanova djela, a prihvaćanjem njegova krštenja vodom, ujedinjuje se sa iščekivanjem njegova naroda. Tim činom očituje da logika utjelovljenja nije čovjek koji ide Bogu, već Bog koji dolazi čovjeku i koji je spreman sve dati za njegovo otkupljenje.

Pokušaj Ivana Krstitelja u zaustavljanju Isusova krštenja znak je njegova prepoznavanja razlike između njih dvojice, njegova shvaćanja o nečemu novom što Isus donosi sa sobom. I sam je posvjedočio za njega „Onaj koji za mnom dolazi, jači je od mene.(...) On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem“ (Mt 3,11). Isusov je stav, s druge strane, podvrgnuti se Očevoj volji i njegovu planu spasenja „da tako ispunimo svu pravednost“. Cijeli život Ivana Krstitelja i Isusa, najsitniji detalji (obitelji iz kojih dolaze, mjesto podrijetla, način na koji su začeti, godine njihovih roditelja), ukazuju na prijelaz iz staroga na nešto novo.

U svim Evanđeljima, nakon prepoznavanja njegove Božanstvenosti, netom nakon njegova rođenja (pastiri, mudraci, Elizabeta, anđeli, Šimun i Ana), Isusov identitet kao Sina Božjega ponovno se potvrđuje u trenutku njegova krštenja, ovoga puta, od strane samoga Oca i Duga Svetoga prisutnoga u obliku goluba. Isus je Sin Božji, ali je ujedno i novi Adam, početak i predstavnik novoga čovječanstva pomirenoga s Bogom. Nebesa se ponovno otvaraju nakon što su toliko vremena, zbog grijeha, bila zatvorena. Isus je Očev ljubljeni Sin, koji će pobijediti Sotonu slijedeći volju Očevu na neočekivan način, na križu, darujući svoj život. Prihvatiti takvoga Mesiju neće biti nimalo jednostavno.

Prvo čitanje: Iz 40,1-5.9-11

Objavit će se slava Gospodnja i svako će je tijelo vidjeti.

Čitanje knjige proroka Izaije

Tješite, tješite moj narod,
govori Bog vaš.
Govorite srcu Jeruzalema,
podvikujte mu
da mu se ropstvo dokonča,
da mu je krivnja okajana,
jer iz Gospodnje ruke primi
dvostruko za sve grijehе svoje.

Glas viče:

„Pripravite put Gospodnji u pustinji,
poravnite u stepi stazu Bogu našem.

Svaka dolina nek se povisi,
svaka gora i brežuljak neka se spusti;

što je krivudavo, neka se izravna,
što je hrapavo, neka se izgladi!

Objavit će se tada slava Gospodnja
i svako će je tijelo vidjeti,
jer Gospodnja su usta govorila.“

Na visoku se uspi goru,
blagovjesnice sionska!

Podigni snažno svoj glas,
blagovjesnice jeruzalemska!

Podigni ga, ne boj se,
reci judejskim gradovima:
„Evo Boga vašega!“

Gle, Gospodin Bog dolazi u moći,
mišicom svojom vlada!

Gle naplata njegova s njime
i nagrada njegova pred njim!

Kao pastir pase stado svoje,
rukama ga svojim sakuplja,
jaganjce nosi u naručju,
a dojlicama otpočinut daje.

Riječ Gospodnja

Prvo čitanje uzeto je Knjige proroka Izaije iz dijela znanog kao Deuteroizaija (poglavlja 40-55). Pisac tog dijela je nepoznati prorok iz vremena babilonskog prognanstva, a djelovao 555-539 g. prije Krista. Perzijski kralj Kir, godine 539., osvojio je Babiloniju, dao je slobodu vjere, i oslobodio je zaslužnjene Izraelce.

Taj dio Izaijine knjige naziva se i „Knjiga utjehe“ jer donosi proroštva utjehe (riječ „utjeha“ spominje se devet puta), te „Peto evanđelje“ jer tu utjehu naziva radosnom vijesću, a donosi i „Pjesme o Sluzi Jahvinu“.

Danas čitamo pjesmu utjehe Jeruzalemu da je završeno ropstvo u koje je zapao da bi okajao svoje grijehе. Riječ Jeruzalem ne odnosi se na grad nego na u Babilon prognani narod. Prorok navješćuje povratak u domovinu (novi Izlazak) kao očitovanje Slave Jahvine. Jamstvo tomu jest riječ Božja koja je predstavljena kao radosna vijest (euangelion).

Povratak iz babilonskog uspoređen je s izlaskom iz egipatskog sužanjstva. Narod vjeruje da će na putu u domovinu obnoviti narušeno zajedništvo s Bogom.

Priredio V. B.

Otpjevni psalam: Ps 104, 1b-4.24-25.27-30

Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina; on je silno velik!

Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina!
Gospodine, Bože moj, silno si velik!
Odjeven veličanstvom i ljepotom,
svjetlošću ogrnut kao plaštem!
Nebo si razapeo kao šator,
na vodama sagradio dvorove svoje.

Od oblaka praviš kola svoja,
na krilima vjetrova putuješ.
Vjetrove uzimaš za glasnike,
a žarki oganj za slugu svojega.

Kako su brojna tvoja djela, Gospodine!
Sve si to mudro učinio:
puna je zemlja stvorenja tvojih.
Eno mora, velika i široka,
u njemu vrve gmazovi bez broja,
životinje male i velike.

I sva ova bića željno čekaju
da ih nahraniš na vrijeme.
Daješ li im, tada sabiru:
otvaraš li ruku, nasite se dobrima.

Sakriješ li lice svoje, od straha umiru;
ako dah im oduzmeš, ugibaju
i opet se u prah vraćaju.
Pošalješ li dah svoj, opet nastaju
i tako obnavljaš lice zemlje.

Veličanstveni psalam u himničkom obliku upućen je Bogu Stvoritelju, a psalmist se divi ljepotama i sjaju svega stvorenoga. Očaran ljepotama stvorenoga, psalmist polazi od neba u kojemu se objavljuje Bog, zatim promatra zemlju i vode te dolazi do brojnih stvarnosti u kojima se objavljuje život.

Nad svim stvorenim počiva Duh Boga Stvoritelja koji svemu daje život i sitost te ujedno sve to promatra iz svog nebeskog prebivališta, diveći se u radosti svome remekdjelu.

Drugo čitanje: Tit 2, 11-14; 3, 4-7

On nas spasi kupelju novoga rođenja i obnavljanja po Duhu Svetom.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Titu

Ljubljeni:

Pojavila se milost Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, iščekujući blaženu nadu i pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. On sebe daje za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela.

Ali kad se pojavila dobrostivost i čovjekoljublje Spasitelja našega, Boga, on nas spasi ne po djelima što ih u pravednosti mi učinismo, nego po svojem milosrđu: kupelji novoga rođenja i obnavljanja po Duhu Svetom koga bogato izli na nas po Isusu Kristu, Spasitelju našem, da opravdani njegovom milošću budemo, po nadi, baštinici života vječnoga.

Riječ Gospodnja

Poslanica Titu jedna od tri Pavlove Pastoralne poslanice. Nastala je u drugoj polovici prvog stoljeća. Upućena je Titu, kršćanskom radniku iz Krete.

U prvom odlomku današnjeg čitanja (Tit 2,11-14), Pavao govori o pojavku „milosti Božje spasiteljice svih ljudi“. Milost je spasiteljica jer odgaja ljude da se odreknu bezbožnosti i požuda te „razumno, pravedno i pobožno“ žive u svijetu nakon prvog u iščekivanju drugog Kristovog dolaska. U tom iščekivanju, kršćani su izabrani narod koji ima Boga na svojoj strani, koji ima njegovu punu zaštitu i njegovo vodstvo.

Drugi odlomak (3,4-7) govori o prvom Kristovu dolasku koji se očitovao kao „dobrostivost i čovjekoljublje“. Sveti pisac naglašava da je nemoguće čovjekovo samospasenje samo dobrim djelima, nego je potrebno Božja milosrđe koje se posreduje krštenjem vodom i Duhom Svetim. To milosrđe posreduje Isus Krist čijom milošću vjernici postaju baštinici vječnoga života. Zajedništvo s Bogom posreduje se krštenjem.

Evandjelje: Lk 3,15–16.21–22

Pošto se Isus krstio, dok se molio, rastvori se nebo.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:

Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist. Zato im Ivan svima reče:

„Ja vas, istina, vodom krstim.

Ali dolazi jači od mene.

Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući.

On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem.“

Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: Ti si Sin moj, ljubljeni! U tebi mi sva milina!

Riječ Gospodnja

Lukin izvještaj o krštenju Isusovu sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu (rr. 15-16) naglašava se razlika između krštenja Krstiteljeva, vodom, za čišćenje po drevnom židovskom običaju, i onoga Isusova po Duhu Svetom, koji preobražava srce darujući novi život. U drugom dijelu (rr. 21-22) je potvrđena nadmoćnost i bogatstvo krštenja Isusova, u kojem se objavljuje da je on Mesija i Sin Božji, i posljedično, kršćaninova krštenja, koje je dar Duha Svetoga i u kojem se po Sinu postaje sinovima Božjim. Krštenje je izvanredni trenutak očitovanja Duha Božjega u osobi Isusa. On ga prima dok je u molitvi, koja je drugi dar Duha Svetoga, tipični dar Lukine teologije.

Isusov zadatak u svijetu je, dakle, dvostruk: on je Mesija, poslan od Oca, i zbog toga on dobiva snagu Duha za svoje poslanje Spasitelja ljudi, crpeći je iz samoga otajstva Boga od kojega dolazi. No, u isto vrijeme on je ljubljeni Sin Očev, vidljivi lik Božji, objavitelj riječi koju je čuo od Oca i prenio ljudima. Iz Isusova poslanja rađa se poziv Crkve i svakog vjernika, a taj je prihvatiti poruku ljubavi koju nam Otac upućuje po Sinu, da je onda mi dalje darujemo drugoj braći. Rađa se, osim toga, poziv da živimo vlastito krštenje, svjesni da posjedujemo Duha i novi život koji nam je darovan, ponašajući se kao djeca Božja da svjedočimo božanski život, jedinu istinu koja oslobađa čovjeka (usp. Iv 8, 31).

Dar krštenja

U ovom broju Homilija, u okviru teme „Dar krštenja“, predstavljamo vam nekoliko homilija koje su napisali naši predstavnici. Ove homilije su napisane u suradnji s našim teološkim stručnjacima i predstavljaju bogatstvo misli i riječi koje mogu pomoći u razumijevanju i življenju krštenja. Ove homilije su napisane u suradnji s našim teološkim stručnjacima i predstavljaju bogatstvo misli i riječi koje mogu pomoći u razumijevanju i življenju krštenja.

Na ovu nedjelju slavimo Krštenje Gospodinovo. Evanđelisti, od najstarijeg Marka, do najmlađeg Ivana pišu da je krštenje na Jordanu bilo početak Isusovog javnog djelovanja. Tu, na Jordanu, postaje Isus na poseban način svjestan svoga poslanja, svoga Biti Sin. Teolozi će se u toku stoljeća prepirati što je događaj krštenja značio za Isusa. Međutim sigurno je jedno: događaj krštenja na Jordanu bio je jedan od presudnih događaja u Isusovom životu.

Tu, na Jordanu, Isus prestaje biti za „javnost“ samo „sin tesarov“ (Mk 6,3) nego postaje Prorok i više od Proroka. Događaj na Jordanu uvodi ga u „javni život“. Ivan ga predstavlja svojim učenicima kao onoga kojemu on nije dostojan „odriješiti sveze na obući“ (Iv 1,27). Isus će položiti „sjekiru na korijen neplodnom stablu“ (usp. Mt 3,10) da bi ga posjekao. Na mjestu neplodnog stabla posadit će stablo koje će „donositi rod u svoje vrijeme“ (usp. Lk 8, 11ss). Tako naviješta Ivan Krstitelj. Isus će na određeni način razočarati Ivana Krstitelja. On neće biti onakav kakvog ga je Ivan opisao, bolje

rečeno kakvog ga je Ivan Krstitelj priželjkivao. Isus svoje poslanje razumije drugačije i ide svojim putem koji je za Ivana Krstitelja nerazumljiv i dovodi ga u sumnju: „jesi li onaj na koga smo čekali ili trebamo čekati drugoga?“

To Ivanovo pitanje pratit će kršćansku zajednicu od njezinih početaka pa kroz cijelu povijest. Pavao će na svoj način pokušati posredovati svojim zajednicama: Isus, kršten na Jordanu, jest onaj koga naviještamo bilo „zgodno ili nezgodno“ (2Tim 4,2). U toj tradiciji stojimo i mi kršćani današnjice.

Većina od nas sakrament krštenja primila je u dječjoj dobi. Odrasli smo s vjerom u Isusa krštenog na Jordanu, ali u životu ostaje uvijek pitanje: tko je Isus za mene ili riječima Ivana Krstitelja: „jesi li ti onaj na koga smo čekali ili trebamo čekati nekog drugoga?“

Na to pitanje odgovara svaki krštenik svojim životom. U naše doba čuje se prigovor: krstili su me, nitko me nije pitao želim li se krstiti ili ne? Neki roditelji postavljaju pitanje, treba li krstiti djecu i na taj ih način već usmjeriti u određenom smjeru ili pak ostaviti da sama djeca kad odrastu izaberu krštenje?

Postoje u životu datosti koje se ne daju promijeniti. Rođeni smo u određenom vremenu, na određenom zemljopisnom području, imamo određene roditelje, možda braću i sestre, rođake. Postoje osobe, događaji, stvari u životu koji su nam jednostavno dani. Možemo ih promatrati kao milost ili pak kao opterećenje.

Jedna od takvih datosti jest i dar krštenja. Većina krštenih u naše vrijeme nije se sama odlučila za krštenje nego su to za njih učinili drugi. Moramo li se u životu za sve odlučiti sami? Je li to uopće moguće?

Za one koji ne vjeruju u Boga postoji slučajnost. Mi kršteni kažemo da ne postoji slučajnost nego Providnost. Mi vjerujemo da nam je život darovan, da smo dar Nekoga

tko nas je volio prije nego što smo postali. Mi vjerujemo da nas On nije ostavio same nakon rođenja nego da nas na poseban, samo njemu znan način i dalje vodi. Vjerujemo da nam je i u krštenju, kao i kod rođenja, iako smo bili nesvjesni, darovao na poseban način svoju ljubav, na poseban način vezao nas pupčanom vrpcom krštenja uza se. Krštenje je dar koji nismo zaslužili, kao u ostalom i sve drugo u životu što je doista važno poput prijateljstva, ljubavi, praštanja, ali bez dara krštenja bili bismo siromašniji. Ostali bismo bez posebne povezanosti s našim Stvoriteljem.

Fra Franjo Vidović, <https://franjevci.info>

<https://m.facebook.com>

Krštenje

Krštenje je doista novo rođenje, novi početak, život Isusa Krista u nama i naš život u Kristu. „Postao si novo stvorenje, Krista si obukao” - govori krstitelj kršteniku prigodom slavljenja sakramenta krštenja. To „novo stvorenje” upravo je kršćanin

U svakodnevnom jeziku ljudi obično govorimo o sakramentu krštenja, ali to baš i nije ispravno reći. Naime, sam se sakrament naziva krst, a način na koji se on podjeljuje, dakle, obred - krštenje. O tome nam svjedoči i Katekizam katoličke Crkve koji govori o sakramentu krsta.

Naziv i značenje

Naziv ovoga sakramenta potječe od grčke riječi baptízein (baptizma) - odakle latinski izraz baptismus - koja znači uroniti, uranjati (uranjanje). Prvi su kršćani doista bili krštavani uranjanjem u vodu, i to najprije u vodu tekućicu - kao i Isus, u rijeku Jordan. Uranjanje u vodu - što je središnji obred krštenja - označuje, dakle, ukop onoga tko se krsti (katekumena) u smrt Isusa Krista, odakle on ustaje, po uskrsnuću s Njime, kao novo stvorenje. O tome govori apostol Pavao u poslanici Rimljanima kada piše: „Krštenjem smo zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih i mi tako hodimo u novosti života.” (Rim 6,4).

Kasnije su se krstionice pravile u predvorjima crkava te su se pripravnici za sakrament krsta tu krštavali, prije ulaska u Crkvu. No, premda se kasnije uveo i običaj polijevanja, uvijek je srž shvaćanja sakramenta krsta bio u tome, da se osoba novokrštenika „uranja” u život, smrt i uskrsnuće Isusa Krista, odnosno u život Presvetog Trojstva. Naime, sam Isus je naložio apostolima da se to čini u ime Presvetog Trojstva: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca, i Sina, i Duha Svetoga.” (Mt 28,29).

Naziv „krštenje”, raširen u hrvatskom i drugim slavenskim jezicima, znači da se tim sakramentom „pokristovljuje” osoba koja se krsti. Ona, dakle, postaje „drugi Krist”, prema onoj Pavlovoj: „Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist.” (Gal 2,20). Krštenje je, prema tome, doista novo rođenje, novi početak, život Isusa Krista u nama i naš život u Kristu. „Postao si novo stvorenje, Krista si obukao” - govori krstitelj kršteniku prigodom slavljenja sakramenta krštenja. To „novo stvorenje” upravo je kršćanin. Ovaj se sakrament također zove i „kupelj novoga rođenja i obnavljana po Duhu Svetom” (Tit 3,5), jer označava i ostvaruje rođenje iz vode i Duha Svetoga (usp. Iv 3,5).

<https://gmk.hr/>

Isusovo krštenje i poslanje

Za kršćanski obred krštenja ne može se reći da je originalno kršćanski. Naime, kršćanstvo je preuzelo nešto što je bilo uobičajeno u židovskoj religioznoj zajednici iz koje je niklo, te je te obrede prilagodilo svome religioznom izražavanju, utemeljenom na objavi Božjoj po Isusu Kristu.

Simbolika očišćenja vodom je česta i u Starom zavjetu. U vodama potopa u vrijeme Noe Petrova poslanici vide pralik krštenja (1 Pt 3,20-21). Prorok Ezekiel u vodi koja čisti nazire buduće djelovanje koje će biti izvršeno darom Duha (Ez 34,24-27), a mnogi tekstovi govore o pranjima u smislu očišćenja. I u Isusovo vrijeme pranja vodom imaju slično značenje. Potpuno drukčije od tih pranja pokazuje se krštenje koje je podjeljivao Ivan Krstitelj. Ono ima neke osobitosti: podjeljivalo se kao „obraćeničko krštenje” i to samo jednom; podjeljivao ga je „krstitelj”, to jest nije netko „krštavao” samog sebe, Ivan je sav narod pozivao na krštenje, ne samo Židove nego i pogane; prema tome, on u pustinji krsti sve one koji mu dolaze, željne da se ostave svojih grijeha i započnu novi život; to je krštenje za

oprostenje grijeha. Ivan naviješta Mesiju i izričito kaže da je njegovo krštenje „krst vodom na obraćenje” (Mt 3,11), ali upućuje na onoga koji dolazi poslije njega i koji je jači od njega: „Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim.” (Mk 1,8; usp. Dj 1,5; 11,16). No, Isus spaja i vodu i Duh, kako se kaže u pouci Nikodemu (usp. Iv 3,5-7). Dakle, voda je izvanjski znak, a Duh je onaj koji iznutra čovjeka mijenja, čisti, ozdravlja i daje mu novi život.

Sigurno je da je Isus primio krštenje od Ivana na obalama rijeke Jordana. Tu činjenicu navode svi novozavjetni izvori, no nadasve je u samome korijenu novoga razumijevanja krštenja, koje je prvobitna zajednica slavila kao očiti znak obraćenja i prianjanja uz radosnu vijest evanđelja. Činjenicu da je Isus dao da ga Ivan krsti potvrđuje praksa i propovijedanje prve Crkve. Isus je javno djelovanje započeo pošto ga je u Jordanu krstio Ivan Krstitelj (usp. Mt 3,13). A poslije uskrsnuća, a prije uzašašća, svojim učenicima je povjerio poslanje: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!” (Mt 28,19-20).

Isus je krštenjem izrazio svoje potpuno životno prijanjanje uz Očevu volju kojoj je sve prepustio (usp. Mt 4,14), postavši slika jaganjca koji na sebe preuzima grijeh, jer samo tako oni mogu biti uništeni (usp. Iv 1,29). Na Isusa, u trenutku dok prima krštenje, silazi Duh koji je, zajedno s Očevim glasom što se čuo, znak poslanja koje on prima i kojemu ne želi izmaknuti, i znak uvođenja u službu koje ga pred svima potvrđuje kao Sina Božjega.

Svoju zemaljsku egzistenciju smjestio je između dvaju krštenja: krštenje vodom i krštenja koje je umirući sâm ostvario, kad su iz njegova boka potekle „krv i voda”, praslike su krštenja i euharistije, sakramenata novoga života. Crkveni su oci su to uvijek tumačili kao početak Crkve u simboli sakramenata inicijacije (krštenje, potvrda, euharistija).

Već je na dan Pedesetnice (Duhovi) Crkva slavila i dijelila sveto krštenje. Petar je, naime, potresenom mnoštvu u svojoj propovijedi poručio: „Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi, i primit ćete dar, Duha Svetoga.” (Dj 2,38).

Sakrament krsta je temelj cijeloga kršćanskoga života, ulaz u život Duha i vrata koja otvaraju pristup drugim sakramentima. Naime, sakramentima kršćanske inicijacije, to jest krštenja, potvrde i euharistije, postavljaju se temelji cjelokupnoga kršćanskog života. „Učešće

na božanskoj naravi, što je ljudima darovano milošću Kristovom, podrazumijeva stanovitu analogiju s početkom, rastom i održavanjem naravnog života. Pošto su vjernici krštenjem rođeni na novi život, utvrđeni su u njemu po sakramentu potvrde i primaju u euharistiji kruh vječnog života. Tako po sakramentima kršćanske inicijacije primaju sve više i više bogatstva božanskog života i napreduju prema savršenstvu ljubavi.” (DH 1314).

Oslobođeni od grijeha

Ono što vidimo tijekom obreda krštenja na simboličan način označuje ono što se događa u osobi koja prima sakrament krsta. Uranjanje u vodu upozorava na smrt i čišćenje, ali također na obnavljanje i novo rođenje. Dakle, dva poglavita krsna učinka jesu očišćenje od grijeha i novo rođenje u Duhu Svetome. U duhovskoj propovijedi apostol Petar veli: „Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi; tako ćete primiti dar - Duha Svetoga.” (Dj 2,38).

Po krštenju Bog u nama izvodi opravdanje koje je prijelaz iz (grešnog) stanja u kojem je čovjek rođen kao sin „prvog Adama”, u stanje milosti postajanja djetetom Božjim po „drugom Adamu”, Isusu Kristu (usp. Rim 5). Taj prijelaz nije moguć bez kupelji prepoda (usp. Tit 3,5) ili želje za njom (usp. Iv 3,5). Krštenjem se

opraštaju svi grijesi, to jest istočni grijeh i svi osobni grijesi kao i sve kazne i posljedice grijeha, od kojih je najteža upravo odvojenost od Boga. Međutim krštenje nema moć opraštanja grijeha za budućnost, kao što i sama sklonost na grijeh ostaje u nama.

Krštenje ne samo da čisti od svih grijeha, nego novokrštenika čini „novim stvorenjem” (usp. 2 Kor 5,17), posinjenim djetetom Božjim koje postaje „zajedničarom božanske naravi” (2 Pt 1,4), Kristovim udom, s njime subaštinikom (usp. Rim 8,17), i hramom Duha Svetoga. Istočni crkveni oci govore o pobožanstvenjenju i prosvjetljenju čovjekovu po krštenju.

Iz krstionice rađa se jedinstveni narod Božji, narod Novoga saveza koji nadilazi sva naravna i ljudska ograničenja naroda, kultura, rasa i spola: „U jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni.” (1 Kor 12,13). Krštenje je inicijacijski obred Crkve jer „učlanjuje” čovjeka u vidljivu Kristovu zajednicu - Crkvu. Ono je, dakle, uvjet ulaska u tu zajednicu i u isto vrijeme jedno i neponovljivo. Osim toga, ono na osobit način daje osobi udjela u službama Crkve (svećeničkoj, proročkoj i kraljevskoj).

Po krštenju pritjelovljen Kristu, krštenik je Kristu suobličen. Krštenje obilježuje kršćanina neizbrisivim duhovnim biljegom pripadnosti Kristu. Učinak krsnoga pečata nije samo taj što krštenik postaje Kristovo „vlasništvo”, nego kao Kristov znak

obvezuje da krštenik bude sličan Kristu, te da svjedoči za Krista. To je zapravo značenje općeg (krsnog) svećeništva svih krštenika-vjernika. Taj se pečat ne da izbrisati nikakvim grijehom, pa ni onda kada grijeh priječi da krštenje donese plodove spasenja. Podijeljeno jednom zauvijek, krštenje se ne može ponoviti.

Krštenje je temelj zajedništva među svim kršćanima, pa i onima koji nisu u punom zajedništvu s Katoličkom Crkvom. Krštenje je sakramentalni vez jedinstva među svima koji su njime preporođeni.

Isusovo krštenje

Sva četvorica evanđelista govore o Isusovu krštenju. Za Marka i Ivana to će biti početak govora o Isusu. To znači da je Isusovo krštenje temeljna stvar u njegovu životu koja će bitno odrediti njegov život i djelovanje.

Da shvatimo Isusovo krštenje, moramo razumjeti djelovanje Ivana Krstitelja. Ivan je naviještao blizinu Kraljevstva Božjega. Mesija je blizu, Izrael je pozvan da se uključi u djelo Božje, treba promijeniti život, obratiti se. Svakoga tko se želi uključiti u djelo Božje Ivan krsti u Jordanu. Čini se da ono što Ivan naviješta nije potrebno Isusu: njemu ne treba obraćenje i promjena života. Njemu nije potrebno napustiti grijeh jer u njemu grijeha nema. Sam je Ivan osjetio tu problematiku i zato je rekao Isusu: "Ti mene treba da krstiš, a ti - ti da k meni dolaziš?" (Mt 3,14). No, Isus je odlučan u tome da primi krštenje od Ivana. Zašto se Isus krstio?

Možemo jednostavno reći: nitko se toga časa nije tako snažno želio uključiti u djelo Božje kao Isus! To je djelo njegova Oca (Boga) i on ga želi preuzeti na sebe, u njega staviti cijeloga sebe i sav svoj život. Isus je toga časa najsvjesniji Izraelac i najdublje shvaća trenutak na Jordanu: to je čas njegovog radikalnog opredjeljenja, čas životne odluke. Možemo reći: jordanska odluka. Smijemo ovdje prepoznati trenutak Isusovog obraćenja: ne u smislu okretanja

od grijeha, nego u smislu radikalnog prihvaćanja volje Božje, radikalnog prihvaćanja Očevog programa ili uključivanja u djelo Božje. On se više neće vratiti kući, prijašnjem poslu, ni rođacima. Povući će se najprije u pustinju, a zatim započeti s propovijedanjem Kraljevstva Božjega, novoga Božjega svijeta koji upravo nastupa.

Iz činjenice Isusovog krštenja izdvojimo nekoliko važnih poruka:

Značenje Isusovog krštenja u njegovu životu

Isusovo krštenje je njegova najvažnija životna odluka. Sve drugo možemo razumjeti jedino iz te njegove jordanske odluke. Krštenjem je Isus prihvatio Očev mesijanizam, a to znači plan i način spasenja čovjeka. Predivno je to izraženo u današnjem prvom čitanju u samo jednoj rečenici: "ne lomi napuknutu trsku" (Iz 42,3). A koliko je bila radikalna ova odluka vidimo po tome što će Isus najteže trenutke svojega života, svoju muku i smrt, nazvati krštenjem: "Krstom mi se krstiti, i kakve li muke za me dok se to ne izvrši!" (Lk 12,50). Jordanska promjena bila je velika. Isus se nije vratio kući iako su ga njegovi čekali. Čak su ga došli tražiti jer se govorilo da je pomahnitao (Mk 3,21). Ali on se nije dao smesti, nije odustao od Božjega djela. Bog je na Isusovo predanje kod krštenja odgovorio teofanijom (Bogojavljenjem): očitovao je Isusa u dvije njegove najveće vlastitosti: Isus je KRIST (Mesija) i GOSPODIN (Sin Božji).

Talijanski slikar, Venecija 16. st, **Krštenje Isusovo**, detalj, <https://www.proantic.com>

Isus je Mesija

Isus je Mesija - pomazan Duhom Svetim. Na Isusa u trenutku molitve "silazi" Duh Božji, Isus je "pomazan" Duhom - a to znači da je Mesija. Za židovska iščekivanja ključna je osoba MESIJA. A Mesija je netko koga Bog šalje. Mesija je Božji pomazanik. Mesija je više funkcija, zadatak, nego li ime. U prorocima čitamo: "Duh Jahve Gospoda na meni je, jer me Jahve pomaza, posla me da radosnu vijest donesem ubogima, da iscijelim srca slomljena..." (v. Iz 61,1sl). Mesija, dakle, ima dvostruku zadaću: naviještati radosnu vijest i spašavati. Ozdravljati i od duhovnih zala (grieh, sotona), od fizičkih i psihičkih bolesti, jednostavno, odnijeti svako zlo od čovjeka. Zato tako jasno u evanđeljima prepoznajemo to dvoje u Isusovom djelovanju: propovijeda i spašava. On je Mesija.

Isus je Sin Božji.

U trenutku Isusovog krštenja čuo se glas Očev: "Ti si Sin moj, Ljubljeni!" (Lk 3,22). Isus je pravi čovjek, ali se cjelovitost i dubina njegova bića ne može objasniti samo njegovim čovještvo. Njegovo čovještvo nosila je božanska osoba, osoba Sina Božjega. Zato je on doista pravi Bog (Gospodin). Tu činjenicu možemo shvatiti jedino vjerom i to oslanjajući se na vjeru apostola koji su u Isusu prepoznali Gospodina i za tu vjeru dali svoj život.

Isus u redu grešnika.

Isus staje u red kojemu ne pripada po svome životu. Ali mu pripada po svom krsnom opredjeljenju. Upravo ta odluka da se krsti i to što staje u red grešnika sasvim jasno očituje na čijoj je strani. On nije na strani onih koji misle da su dobri i sveti, nije na strani onih koji misle da im nikakva promjena nije potrebna. Isus je sasvim jasno na stranih slabih, opterećenih, umornih, grešnih, na strani onih kojima je prema prorokovim riječima život na najrazličitije načine napuknut (v. Iz 42,3). Na taj se način Isus pokazuje već ovdje kao solidaran i simpatičan (nije apatičan, nego sposoban je trpjeti za druge i s drugima!).

Iz svih ovih razloga Isusovo krštenje stoji na početku njegovog javnog djelovanja. To znači da njegovo krštenje za njega osobno znači prihvaćanje točno određenog programa ili stila života. Njegovo je krštenje proces koji je započeo na Jordanu, a završit će se njegovom mukom i smrću na križu. Isus će toga biti trajno svjestan. To znači da krštenje nije samo neki čin koji se obavlja. Krštenje je opredjeljenje za način života. Sve što će kasnije slijediti u njegovu životu, sve njegovo opredjeljenje za marginalizirane, za ljude s ruba društva, opredjeljenje za grešne i bolesne, opsjednute i na bilo koji način opterećene, njegovo opredjeljenje za vrhunac ljubavi koji će se očitovati u samom prihvaćanju križa -

sve je to shvatljivo jedino iz njegove odluke da se krsti i na taj način uključi u Očevu djelo ostvarivanja kraljevstva Božjega među ljudima.

Današnji blagdan pomaže nam shvatiti naše krštenje. Mi smo kršteni u Krista Isusa (v. Rim 6,3). Iz toga u vezi našega krštenja izdvajam samo jedno: krštenje je vanjski znak da smo prešli na stranu Isusa Krista. Krštenje postavlja čovjeka u zajedništvo s Isusom Kristom i čitavim djelom otkupljenja (vazmenim otajstvom). Krštenik i Krist povezuju se dubokom vezom. Tako se stvara jedno organizamsko zajedništvo, to je takva povezanost da između Krista i krštenika pulsira jedan život. Po krštenju sve bogatstvo Kristova života prelazi u nas.

Iz toga indikativa, potrebno nam je posvijestiti si da kao što je Isus Krist svjetlost svijeta (v. Iv 8,12), tako je i kršćanin - po Isusovim riječima - svjetlost svijeta (v. Mt 5,14). To znači: iz sakramenta krštenja proizlazi naš zadatak u svijetu. Pozvani smo na Očev program, živjeti tako kvalitetno da drugi ljudi uz nas mogu živjeti mirnije, sretnije, zadovoljnije. Danas - slaveći blagdan Isusovog krštenja - prihvatimo svoje krštenje i svoj prijelaz na stranu Isusa Krista. Aleluja!

Fra Ivan Mikić

Hrvati katoliki

Zakaj kupuješ tulike toga? - upita Jura prijatelja kojega je sreo u trgovačkom centru, natovarenog punim košarama živežnih namirnica i raznih delicija.

- *Pa v subotu krstimo unuka!* - odgovara ponosni djed.
- *I zakaj je potreban toliki trošek?* - ne da se smesti Jura.
- *Znaš kak je, moramo pozvati rodbinu, prijatelje, znance, susede ... a si oni moreju dobre pojesti i spiti. Bila bi sramota da neke sfali.*
- *Gda se moj unuk krstil,* reče Jura, *mi smo lijepo išli na spoved i mešu i si sme v cirkve molili i popevali od sreće kaj imame maloga ajngela med sobu, a onda sme se doma male i počastili.*
- *E, moj Jura, pa ti si tak starinski! Naj otec i mati s kumem odneseju dečeca v cirkvu a mi bume doma okretali odojka i janjca i zabavljati goste dok se oni ne vrneju – a onda: prava veselica.*
- *Pak čemu onda i krstiti, kaj ne bi bile dosta da se same priredi dosta jesti i piti i naj se ljudi veseliju?* – izazovno upita Jura prijatelja.
- *Je si ti lud? Pa kaj bi mi ljudi rekli da v hiže hranim nekrsta. Znaš mi sme ipak Hrvati, katoliki.*

<https://www.zupa-krapina.hr>

Mali vjeronaučni leksikon

Pop Dukljanin

Pop Dukljanin, *Presbyter Diocleas*, *Presbyter Diocleates*, *Anonymus Dyocleates*, dukljanski katolički ljetopisac (12. stoljeće). Svećenik Barske nadbiskupije.

U Baru je sredinom 12. stoljeća sa slavenskog (*ex slavonica littera*) na latinski preveo *Barski rodoslov (Libellus Gothorum ili Regnum Sclavorum)*, po njemu nazvan *Ljetopis popa Dukljanina*.

Ljetopis sadrži tri dijela: gotsko-slavensku genealogiju, legendu o kralju Vladimiru i Kosari te dukljansku kroniku XI. i XII. Stoljeća. U historiografiji se različito vrednovala.

Popudbina

Popudbina, latinski *viaticum*, pričest koja se podjeljuje vjernicima u teškoj borbi ili u životnoj pogibelji kao okrjepa za putovanje u vječni život (Iv 6,54).

Razlikuje se od redovite pričesti pa se vjernicima preporučuje kad se nađu u životnoj opasnosti iako su se taj dan već pričestili. Poželjno je da se popudbina podijeli u misnom slavju pod objema prilikama kruha i vina.

Primanju popudbine redovito prethodi ispovijed krsnog zavjeta.

Djelitelj popudbine redovito su svećenici, a u izvanrednim prilikama i koji drugi vjernik propisno ovlašten za dijeljenje pričesti vjernicima.

Porcijunkula

Porcijunkula, mjestance kraj Asiza s crkvom svete Marije od Anđela u kojoj je sveti Franjo Asiški doživio obraćenje 1208.

Crkva je uskoro postala okupljalište njegove braće franjevac.

Godine 1216. papa Honorije III. udijelio je posebni oprost svima koji posjete crkvu svete Marije od Anđela 2. kolovoza te se ispovijede i pokaju za svoje grijeh. Poslije se taj oprost protegnuo na sve franjevačke crkve, a s vremenom i na sve župne crkve.

U Porcijunkuli je Franjo Asiški preminuo.

Antun Opat

17. siječnja

17. siječnja, svetog Antuna Opatu, koji je bio jedan od najsvetijih pustinjača. Njegov život bio je primjer jednostavnosti i predanosti Bogu. Antun je rođen u Kome u Italiji, a njegova slava proširila se širom svijeta. Njegov život bio je puno borbi i iskušenja, ali uvijek je ostao vjerno Bogu i svojim bližnjima.

Iako nam je ovaj sveti pustinjač vremenski veoma daleko, njegova slava nije ipak potamnijela sve do danas. Čitava Crkva slavi mu svake godine spomendan, a pobožni mu se narod utječe u raznim potrebama. Svoju popularnost sv. Antun duguje dijelom i svom životopiscu sv. Atanaziju, no o njemu su pisali i najveći sveti oci: Jeronim i Augustin.

Antun je potjecao iz Kome u srednjem Egiptu. Ondje se rodio oko godine 250., kad je Crkva proživljavala veliko progonstvo za cara Decija. Njegovi su roditelji bili bogati i ugledni građani. No i on je svojom životnom mudrošću i duhovnom izgrađenošću brzo stekao ugled pa su ga mnogi u važnim stvarima pitali za savjet. Svoju mudrost crpio je iz čitanja Svetoga pisma. Božja riječ ga je sve više zahvaćala i pozivala na potpunu savršenost.

Dajmo sad riječ njegovu životopiscu sv. Atanaziju! On piše:

"Poslije smrti roditelja, ostavši sam s veoma mladom sestricom, Antun je s osamnaest ili dvadeset godina imao na brizi kuću i sestru. Još nije bilo od smrti roditelja prošlo ni šest mjeseci kad je po običaju išao na službu u dom Gospodnji te je u sebi razmišljao zbog čega su apostoli ostavivši sve pošli za Spasiteljem i tko su bili oni u Djelima apostolskim što su prodavali svoj posjed, a novac donosili pred noge apostolima da se dijeli potrebnima te koja

im je i kolika nada pohranjena na nebesima? Premišljajući to u sebi, uđe u crkvu i dogodi se da se tada čitalo Evanđelje te začu Gospodina gdje kaže onom bogatašu: 'Ako želiš biti savršen, hajde prodaj sve što imaš i podaj siromasima, pa dođi i slijedi me, i imat ćeš blago na nebu'.

Antunu je bilo kao da mu je misao na svete poslana od Boga i kao da su se zbog njega čitale one riječi pa iziđe što je prije mogao iz doma Gospodnjeg te posjed što ga je imao od starijih (trista oranica, plodnih i lijepih) dade na dar suseljanima da ne bi bile na teret njemu i sestri. Prodavši i svu pokretninu, dobije od toga mnogo novaca i razdijeli ga siromasima, samo je malo zadržao za sestru.

Kad je drugi put ušao u dom Gospodnji, začu u Evanđelju Gospodina gdje veli: 'Ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan!' Nije više mogao izdržati da ostane ondje, iziđe pa i to razdijeli potrebnijima. Sestru povjeri poznatim i pouzdanim djevicama, predade je u Partenon (djevojački dom) da se tamo odgoji, a sam se poslije toga pred svojom kućom posveti asketskom životu te je pazeći na sebe strpljivo provodio strog način življenja.

Radio je svojim rukama jer je bio čuo: 'Tko bude besposlen, neka ne jede!' pa je od toga dijelom sebi kruh kupovao, a dijelom ga dijelio siromasima. Često je molio jer je naučio da valja na samu moliti bez prestanka; a kod čitanja je bio tako pozoran da mu ništa od napisanoga ne bi izmaklo već je sve pamtio pa mu je odsele

Salvador Dalí, *Iskušenje svetog Antuna*, <https://www.invaluable.com>

pamćenje služilo mjesto knjiga. A svi žitelji sela i čestiti ljudi s kojima se družio, gledajući ga, nazivali su ga Božjim prijateljem; pa su ga jedni voljeli kao sina a drugi kao brata..."

Svetim evanđeoskim radikalizmom Antun je htio u potpunosti ostvariti kršćansko savršenstvo. Zato je prodavši napokon sve, a zadržavši jedino dvije ovčje kože, jednu grubu kutu, ogrtač i sjekiru pošao u beskraj Libijske pustinje. Nastanio se u jednoj pećini kraj koje je bilo nešto obradiva zemljišta. Obradivao ga je i tako priređivao najpotrebnije za život. Molitvom i odricanjem želio je doći do što užeg sjedinjenja s Gospodinom. To nije bilo baš tako lako, jer je kroz 20 godina bio napastovan veoma teškim napastima. Mučile su ga strasti, a bio je napastovan i na oholost. Đavao ga je htio natjerati u očaj. Tu tešku borbu svetac je izdržao jedino uz Božju milost.

Kad je car Maksimijan počeo u Egiptu progoniti kršćane, Antun, zabrinut za Crkvu, napusti pustinju i dođe u Aleksandriju gdje je bez straha otvoreno i javno propovijedao kršćanstvo. I za čudo, nitko se nije usudio dirati toga neobičnog pustinjača iz kojega kao da je proizlazila

neka viša sila. Godine 311. Antun se opet vratio u svoju pustinju. No, sada više nije bio sam. Za njim su pošli brojni mladi ljudi koji su se oduševili kršćanskim idealom. Htjeli su da im on, iskusan i slavan pustinjač postane učiteljem duhovnoga života. Broj pustinjača oko Antuna brzo je narastao na 6.000 i tako on, a da nije ni htio, postade patrijarhom monaštva. Posljednje godine života živo se borio i za pravovjerje, tj. za istinu o Kristovu božanstvu protiv Arijeve krive nauke. Napokon je u miru preminuo godine 356. u dobi od 105 godina. Božji narod ima u njega veliko pouzdanje pa mu se i danas rado utječe u najrazličitijim i duhovnim i vremenitim potrebama. Slava je pak sv. Antuna pustinjača u tome što je pošao najljepšim putem, a to je onaj kojim se Krist slijedi izbliza u evanđeoskim savjetima: u siromaštvu, čistoći i poslušnosti.

Ime mu je grčkoga porijekla i znači: rođen prije.

Zaštitnik je: mesara, kobasičara, domaćih životinja i izrađivača košara.

Piero Lazzarin, *Sveci kroz crkvenu godinu*, Veritas, Zagreb, 2010..

NAŠI POKOJNI

IVAN ŠVETAK

PU osječko - baranjska, Bilje, 12. siječnja 1992.

NEVEN HRANILOVIĆ

PU zagrebačka, 13. siječnja 1994.

JOSO MILINKOVIĆ,

PU ličko - senjska, Gospić, 15. siječnja 1991.

BORIS MLAKAR,

PU karlovačka, 15. siječnja 1993.

ZLATKO GALIĆ,

PU zagrebačka, 17. siječnja 1991.

JOSIP HORVAT,

PU osječko - baranjska, Nard, 17. siječnja 1995.

POČIVALI U MIRU!